Jóna GUÐVARÐARDÓTTIR

Aki a természet kreációinak újjáalkotója…
Jóna Gudvardardottir művészete.

Az égetett kerámia a kőnél keményebb, ellenállóbb anyag az idők távlatában. Aki, mint művész ezzel az anyaggal dolgozik, és jól, műveiben évszázadok pusztító erejének kihivását vállalja magára.

Minden művészre hat születésének természeti környezete, bár a müvészettörténészek közül ezt sokan vitatják. Szerintem mégis az válik igazán maradandóvá, nemzetközileg is kivételesen figyelemre méltóvá, aki képes kifejezni, egyedit alkotni arról és abból a szegletéből a világnak, ahonnan származik. Sokféle szinten lehet ezt megtenni, de van, aki ezt ösztönösen, különös képességgel teszi.

Izland – a lakható világ peremén – részben a legősibb kontinens kőalapzatát és a legujabb vulkánkitörések alig dermedt lávamezőit mondhatja magáénak. Innen származik a művész, akiről beszélek, Jóna Gudvardardottir, vagyis Gudvardar lánya.

A föld e különös szigetének páratlan természeti környezete – a gleccserek és az általuk koptatott, málasztott hegyek látványa – költői és összetéveszthetetlen alkotásokká formálódnak általa. Van, mikor a jégfolyamból kitördelt és a sziklák oldalaiból kiszakított darabokat, a természet e rideg szépségének törvényszerüen alakult töredékeit értelmezi újjá, egybe és emberivé nagyméretű üveg kristályokkal tűzdelt kerámia szobraiban. Van, mikor a lávafolyamok kihűlt mezőinek csak az ég magasából látható részeit ragadja ki, gázok lyukasztotta kiszakadásaikkal, és mintázza azokat szelid, de mégis kemény horizontális plasztikákká. Van, mikor mintha a tengerbe rekedt sziklák és a felettük úszó szürkés-fekete felhők látványának esszenciája meredne a keze által mozdulatlan alkotássá. Máskor az ég tükröződéseinek kékjét a tájban, a mohamezők zöldjének, a lávaföldek barnájának és feketéjének jelenét és harmóniáját

égeti műveiben mementóul, az emberi lét jövő generációinak.

Bárhol állít ki a világban, mindig egyértelmüen kitűnik munkáiból, hogy a föld egy olyan pontját, kultúráját jeleníti meg, ami csak onnan és így csak benne születhetett meg.

Az Atlanti-Óceán hatalma, tomboló vize, orkán szele által formált, kagylók karcolataival, véseteivel, homokcsiszolta járatokkal díszített görgeteg kövei között Izland partjain, nem egyszer bukkantam egy-egy formára, melyek mintha Jóna félkész alkotásai volnának. Azok azonban csak a természet szép, de véletlenszerű kreációi voltak, még nem volt bennük az emberi fantázia alakító rendje. Csak a maguk vonatkozásában, de alkotásként nem voltak befejezettek. Ő még hiányzott belőlük.

Szellemében is a természet gyermeke. Kapcsolata azzal felülírja az emberieket. Ezért tudja oly őszintén és egyedi módon – mint emberi teremtés – megjeleníteni az évmilliárdok alakította természeti formák között, harmonikusan abba illően, a sajátját. Az általa „kővirágoknak" nevezett mágikus, tárolni való kerámiái, időtlen mázakkal, mintha el nem mondható titkokat rejtenének. Talán az északi fény egy villanását. Kagylók csodás mészvázának emlékét, vagy az élet egyedül-valóságának különös, mulandó pillanatát. Valami olyat sugallnak ezek a művészetté tömörített, kisebb-nagyobb, de sokszor kézbe kívánkozó és oda illő finom, valami örököset árasztó kerámia kődobozai, mint amit a tenger-teremtette partokon talált misztikus dolgokban érzünk, mikor rájuk bukkanunk. Azokat is sokszor – valami belső vágytól hajtva – begyűjtjük, hogy ezt az ismeretlen valamit, az általunk megérzett és beteljesitőnek vélt kisugárzása okán hazavigyük, hogy ott személyes világunk részét képezze. Néha, mint rozsdásan nyers vasszobraiban, az ember alkotta, de a természet által lebomlásnak indított dolgok, hulladékok is helyet kapnak nála a művészi továbbszületésben és fennmaradásban.

Jóna a teremtett természetben részben fellelhetőt teremti újjá és egybe. Alkotó szellemiségén átszűrve, kiegészítve mássá, egyedi művé átlényegítve azt. Rendhagyó, követhetetlen, besorolhatatlan a művészete. A „Nagy Kreátor" alázatos emberi segitője ő, a szabott rendben alkotott világ darabjainak egyéni, művészi újjáformálásában, egy csak általa létrehozható új rendben.

A követlen, virágaiból kiszáradt őszi homok alkotta magyar pusztában, ahová sorsa vezérelte, írom méltatását, az északi fény egyik színével, lila tintával, ez illő hozzá. Ő itt is izlandi gyökerein él.

Probstner János,
Nemzetközi Kerámia Stúdió Alapító

MUSEION No.1

A Kecskeméti Kortárs Művészeti Műhelyek galériája

Gallery of the Kecskemét Contemporary Art Studios

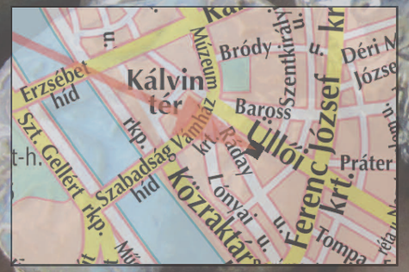

H-1091 Budapest, Üllői út 3.
telefon: +36-1 216-47-84, +36-20 223-71-80
E-mail: museion@t-online.hu, icshu@t-online.hu
www.icshu.org/museionbudapest.html

Nyitva tartás: keddtől péntekig 14-től 18 óráig

Open: Tuesday – Friday from 2 to 6 pm

KECSKEMÉTI KORTÁRS MŰVÉSZETI MŰHELYEK

Nemzeti Kulturális Alap

design: Steve Mattison

Jóna GUÐVARÐARDÓTTIR

Jóna GUÐVARÐARDÓTTIR

Studio
6080 Szabadszállás
Balázspuszta Tanya 110
Hungary

gudvardardottir@gmail.com
telephone:00 36 203806944

She – who re-creates nature's creations
The art of Jóna Gudvardardóttir

Fired ceramics is – in the long term – harder, and more resistant material than stone. Whoever, as an artist, works with this material, and does it well, in her works of art takes the challenge of the ravaging forces of time upon herself.

The natural environment of the birthplace has an effect on every artist, although some art historians argue against this statement. Nevertheless, in my opinion, the artist who is capable of expressing, creating something unique from and about that particular corner of the world, where he or she comes from, is the one who will produce works of really lasting value, will become outstandingly remarkable on the international scene. This can be done on several levels, but there are some who do that instinctively, having some sort of a special talent for it.

Iceland – located on the fringe of the inhabitable world – claims to be the site of the bedrock of the most ancient continent as well as that of the hardly solidified lava fields of the latest volcanic eruptions. This is the place where the artist, I am talking about, comes from – she is Jóna Gudvardardóttir, i.e. Gudvardar's daughter.

The incomparable natural environment of this island, singular on Earth – the sight of the glaciers and the mountains eroded and caused to crumble by them – take, through her, the form of poetic and unmistakable works of art. There are cases, when pieces broken off from the stream of ice and torn from the side of rocks – these fragments shaped by the laws of the rigid beauty of nature – are re-interpreted, united by her to transform them into the sphere of human dimensions, as in her ceramic statues pierced with large crystals of glass. There are cases, when she picks out those parts of the cooled fields of lava flows that can only be seen from the height of the sky,

and – even showing the holes made by the erupting gases – moulds them into gentle, nevertheless hard horizontal sculptures. There are cases, when it is as if the essence of the sight of the rocks got stuck in the ocean and the greyish-black clouds floating above them would stiffen in her hands to turn into motionless works of art. In other cases the blue reflection of the sky in the landscape, the present and the harmony of the green of the fields of moss, the brown and the black of the lava fields are burnt into her works of art, as a memento for the future generations of mankind.

Should she exhibit her works at any place of the world, it is always unambiguously evident that she represents that particular place and culture of the world, presenting works of art that could be created only there and by her alone.

It occurred more than once that among the boulders – shaped by the raging waters and wind-storms of the mighty Atlantic ocean, decorated with scratches and carvings of shells, with holes and passages ground into the stone by sand – left on the shores of Iceland, I came across forms and shapes that looked as if they were Jóna's semi-finished works of art. Those were, however, nothing more than beautiful, but accidental creations of nature, the creative order of human imagination was not yet incorporated in them. They were complete in themselves, but as a work of art they were not yet finished. She – her creative power – was missing from these objects.

In her spirit she is the child of nature. Her relationship with nature is superior to that with humans. This is why – as a process of human creation – she is able to create her own works of art in such an honest and unique way; works which are among and harmoniously fit into the natural forms shaped over billions of years. Her magical ceramic works, called by herself "stone flowers", designed for storing things, embellished with timeless glazes, look as if unspeakable secrets were hidden in them. Perhaps a sudden glow of the aurora borealis is captured in there. Or it might be the memory of the fascinating calcareous skeletons of shells, or a strange, passing moment of the uniqueness of life. These smaller or bigger ceramic stone boxes of hers, transubstantiated into art, often longing to be held in hand and fitting into it so well, these delicate boxes,

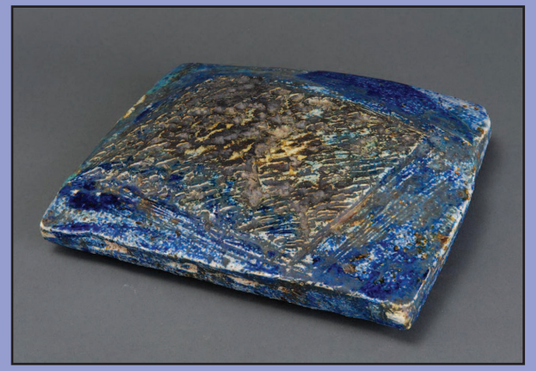

which radiate something like perpetuity, suggest a feeling similar to what we experience when we happen to come across those mystical objects on the shore washed by the sea. Urged by some sort of an intimate desire, we often collect these objects, too, and then take such an unknown thing home, just because we became sensible of its irradiation which, we believe, is fulfilling – and we do that to make it an integral part of our personal life. Sometimes, like in the case of her rough, rusting iron statues, even man-

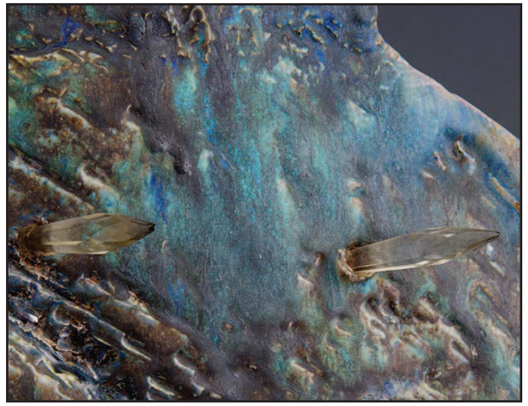

made but – because of natural processes – already decaying things, waste materials find their place and function in her artistic world of re-birth, continuance and survival.

Jóna re-creates and re-unites what in some measure can be found in nature, in the created world. Filtrating through and supplementing it with her creative spirit, she transforms that into something different, transubstantiates it into a unique work of art. Her art is irregular, it cannot be followed, it cannot be included in any category. The humble human assister of the "Great Creator" – assister in the individual, artistic reshaping of the pieces of a world created in a strictly set order, within a new order that can be created only by her – that's what she is.

I am writing this appreciation of her art in the "puszta", in the barren wilderness, on the flat land of the Great Hungarian Plain, where no stones can be found, where the flowers wither in the autumn sand – this is the place where fate guided her. I am writing in ink, with violet-coloured ink, the colour of the aurora borealis, this is what befits her. Here, too, she lives on her Icelandic roots.

János Probstner,
Founder of the International Ceramics Studio